

Рецензија за давање стручне оцене за рад *Дијалекатска хрестоматија српскога језика (текстови и карте)*

Дијалекатска хрестоматија српскога језика (текстови и карте) ауторки Татјане Трајковић и Јордане Марковић стр. 338 (дијалекатски текстови + дијалекатске карте + литература) представља добру осмишљену и састављену збирку аутентичних дијалекатских текстова из објављених монографија и краћих радова о народним говорима српског језика. Као допуна *Практикуму из дијалектологије* аутора Н. Богдановић и Ј. Марковић (Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Ниш, 2000) *Хрестоматија* има намену да да комплетну слику дијалекатског простора српског језика у Србији и региону (Хрватској, Босни, Црној Гори, Македонији, Албанији и Румунији). Сами аутори у предговору наглашавају да : *Ова збирка тежи да у мери у којој је то могуће буде свеобухватна и понуди што више аутентичних примера народних говора на којима ће се пронаћи бројне дијалекатске појаве – прозодијске, фонетске, морфолошке, синтаксичке, лексичке и друге, са намером да се појава уочи, именује, дефинише и протумачи.*

Хрестоматија у потпуности испуњава свој превасходни циља, а то је да студенте поучи како да препознају дијалекатске појаве у говору одређеног краја, да их упореди са својим матерњим народним говором и стандардним језичким изразом. Веома је важно и потребно да студенти који потичу са призренско-тимочке дијалекатске зоне, тј. са терена тзв. *блканизираних говора* са експираторним акцентом (како каже П. Ивић) науче да препознају квалитет и квантитет акцентованих и некацентованих прозодема као што је то случај у осталим дијалектима српског језика.

На 286 страница представљено је чак 69 аутентичних дијалекатских текстова српских народних говора, како је горе речено, из Србије и регионалне дијаспоре у којој живе Срби.

Текстови из дијалектолошких студија нису уједначавани по истом принципу него је графичко бележење, рецимо, боје вокала или консонаната или графички знаци за акценат пренесено у оригиналу, тј. као у текстовима студија одакле су преузимани. Заступљену су сви српски дијалекти почев од призренско-тимочке дијалекатске зоне па преко зетско-сјеничког дијалекта, косовско-ресавког, смедеревско-вршачког, херцеговачко-крајишког и шумадијско-војвођанског па до прелазних ијекавско-екавских говора, те исељеничких говора у Македонији, Албанији и Румунији.

За сваку похвалу је труд ауторки да се прегледа велики број објављених монографија и студија о народним говорима и да се одаберу текстови који ће бити најрепрезентативнији за дати говор. Као неопходан, илустративни додатак текстовима презентована је и 41 карта, опет, аутентично пренесена из помињаних одговарајућих студија. Прве две карте су опшега типа, тј. *Дијалектолошка карта српског језика* А. Белића и *Дијалектолошка карта штокавског језика* А. Пеце (?). (Чини се, да би можда било упутније да ауторке уместо друге дају *Дијалектолошку карту штокавског наречја* П. Ивића како би се избегла терминолошка замка. Наиме, не постоји *штокавски језик* него само *штокавско наречје* српског језика, термин који је одавно устаљен у нашој дијалектологији).

Из свега до сада реченог, следи закључак да студија која је пред нама заслужује да буде дата *на ползу* студентима.

Предлажем Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да свакако штампа књигу *Дијалекатска хрестоматија (текстови и карте)*.

Рецензент:

Прф. др Гордана Драгин,

Филозофски факултет, Нови Сад

